

BEZOEKADRES
Domus Medica
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
5.1.2e

POSTADRES
Postbus 20063
3502 LB Utrecht
1.2@anesthesiologie.nl
www.anesthesiologie.nl

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn
en Sport, Programmadirectie COVID-19
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Betreft onderzoek uitgestelde operaties als gevolg
van COVID-19 & oproep vaccinatie

Datum 16 februari 2021

Kenmerk U21.0100

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT

18 FEB. 2021

SCANPLAZA

cc LNAZ/Gezondheidsraad

Geachte 5.1.2e

Graag willen wij u informeren over het onderzoek van de Nederlandse Verenigingen voor Anesthesiologie en Heelkunde naar het aantal uitgestelde operaties in 2020 als gevolg van COVID-19, alsmede onze zorg uitspreken over de continuïteit van de non-COVID zorg. Wij roepen u op de vaccinatiestrategie hierop aan te passen. In de volgende paragrafen lichten wij een en ander nader toe.

Uitgestelde operaties als gevolg van COVID-19

De Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie heeft samen met de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde onderzoek gedaan naar het aantal uitgestelde operaties in 2020. Jaarlijks voeren we in Nederland ongeveer 1,3 miljoen operatieve verrichtingen uit. In 2020 constateren we een afname van bijna 18%. Rekening houdend met zorg die zich niet heeft aangediend schatten wij het aantal uitgestelde noodzakelijke, niet-spoedeisende operaties op ten minste 100.000. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om knie-, heup- en galblaasoperaties. Deze cijfers zijn gebaseerd op declaratiedata uit 38 ziekenhuizen in de periode 1 januari 2018 tot en met 30 november 2020. De selectie van ziekenhuizen vormt een representatieve groep van het totaal academische, topklinische en algemene ziekenhuizen en vertegenwoordigen ongeveer de helft van de Nederlandse OK productie. De analyse gaat uit van zorgactiviteiten, waarbij een correctiefactor is toegepast omdat per OK zitting gemiddeld 1,5 zorgactiviteit moet worden geregistreerd.

In de periode maart – mei 2020 is de opschaling naar 1700 IC bedden voor ernstig zieke coronapatiënten gerealiseerd door anesthesiologen, anesthesiemedewerkers, verpleegmedewerkers, operatieassistenten en OK-ruimte en apparatuur in te zetten op de IC. De OK capaciteit werd hierdoor fors afgeschaald, tot gemiddeld zelfs 63% minder in april 2020 ten opzichte van 2019. In de zomerperiode is de OK capaciteit bijna volledig hersteld. Een kans om de uitgestelde operaties in te halen was er niet, omdat de tweede coronagolf opnieuw een beperking in OK capaciteit met ongeveer 23% tot gevolg had. Waar in de eerste golf een tekort aan ic-bedden dreigde, is dit in de tweede golf verschoven naar een tekort aan bedden op de verpleegafdelingen. Doordat een deel van het OK personeel en een belangrijk deel van de verpleegkundigen ingezet werden in de zorg voor COVID patiënten, is er een tekort aan verpleegkundigen, afdelingsbedden en operatieve capaciteit ontstaan. Hierdoor heeft de operatieve non-COVID zorg onvoldoende doorgang kunnen vinden. Desondanks is het tijdens de eerste en tweede coronagolf door maximale inzet van alle zorgmedewerkers tot nu toe gelukt om de spoedzorg en de zorg die binnen 6 weken moet plaatsvinden in de lucht te houden. Door hoog ziekteverzuim dreigt ook deze zorg in het gedrang te komen. Deze problematiek bestaat nu, begin 2021, met een derde golf in het vooruitzicht nog steeds.

Dit brengt met zich mee dat de ziektelast als gevolg van COVID-19 vele malen verder gaat dan de directe effecten van COVID-19 besmetting: er voltrekt zich een stille ramp op het gebied van non-COVID zorg. Een stuwmeer aan patiënten, waarvan de operatie is uitgesteld, is ontstaan, met grote risico's op het gebied van gezondheidsschade en maatschappelijke effecten als ziekteverzuim tot gevolg.

Verwachting komende maanden

Wij zoeken samen met de Nederlandse Vereniging voor Heelkunde, de Landelijke Vereniging voor Operatieassistenten, de Nederlandse Vereniging voor Anesthesiemedewerkers en de Beroepsvereniging Recovery Verpleegkundigen actief naar oplossingen om de uitgestelde zorg zo snel als mogelijk weer volledig op te starten en om achterstanden weg te werken. Tegelijkertijd dreigt er een derde COVID-golf, waarin een opschaling van IC bedden enkel te realiseren is door inzet van OK personeel op de IC. Het OK personeel is opnieuw essentieel om zowel de perioperatieve non-COVID zorg als de IC en de MICU transporten te realiseren.

Het beschikbaar zijn van voldoende personeel is dan ook noodzakelijk. Gezien de reeds voor de COVID-19 pandemie bestaande personeelstekorten, is het niet mogelijk de nu bestaande tekorten direct op te vullen met extra verpleegkundigen, OK-assistenten en anesthesiemedewerkers. Dit maakt het extra belangrijk om het huidige personeel inzetbaar te houden, om het nu nog bestaande deel van de (operatieve) non-COVID zorg te kunnen blijven uitvoeren. Het vaccineren van OK- en afdelingspersoneel kan hierin een belangrijke rol spelen en ook in deze groepen het ziekteverzuim beperken.

Vaccinatiestrategie zorgmedewerkers

Begin januari 2021 is het landelijke vaccinatieprogramma voor de bestrijding van COVID-19 gestart. Zorgmedewerkers van de acute en langdurige zorg hebben als eerste de mogelijkheid gekregen zich te laten vaccineren. De eerste voortvarende vaccinatieronde in de ziekenhuizen is gericht op het voorkomen van verdere uitval van zorg voor COVID-patiënten. Nu deze belangrijke stap is genomen pleiten wij ervoor zo snel mogelijk vaccins ter beschikking te stellen aan de zorgverleners die essentieel zijn voor het continueren van de (acute) operatieve zorg: anesthesiologen, anesthesiemedewerkers, OK medewerkers en afdelingsverpleegkundigen. Daar waar acute capaciteit in het gedrang komt door andere medisch specialisten en medewerkers moeten ook daar vaccins voor beschikbaar komen.

De Gezondheidsraad adviseert in haar gedegen advies om in te zetten op het verminderen van ernstige ziekte en sterfte. Hierbij ligt de focus op de ziektelast veroorzaakt door COVID-19. Naar onze mening is het van groot belang ook de indirecte ziektelast veroorzaakt door COVID-19 in deze strategie mee te nemen. Deze indirecte ziektelast ontstaat door de grote verschuivingen in de gezondheidszorg als gevolg van de prioritering van de COVID-19 zorg. Daarbij gaat het naast patiënten die veel langer op hun operatie moeten wachten, ook om wachtlijsten voor diagnostiek en andere behandelingen. In uw kamerbrief van 21 december 2020 (kenmerk 1804436-216487-PDC19) geeft u aan met de eerste vaccinatieronde te zorgen dat de zorgcontinuïteit geborgd is. Wij willen u nadrukkelijk vragen hier niet alleen te focussen op de continuïteit van de COVID-19 zorg en ook de non-covid zorg te prioriteren.

OK personeel is cruciaal voor zowel het in stand houden van de COVID-19 zorg als de non-covid zorg. In de eerste vaccinatieronde zijn een deel van de anesthesiologen en het OK personeel uitgenodigd voor vaccinatie gezien de cruciale inzet op bijvoorbeeld de Intensive Care, traumaopvang en MICU-transporten. Een groot deel van de anesthesiologen, OK personeel en afdelingsverpleegkundigen wacht echter nog op vaccinatie. Deze medewerkers zijn van essentieel belang om de (operatieve) non-COVID zorg te continueren. Het is dan ook van groot belang dat er meer vaccins beschikbaar komen voor de ziekenhuizen om juist ook deze medewerkers te kunnen vaccineren. Daar waar acute capaciteit in het gedrang komt door andere medisch specialisten en medewerkers moeten ook daar vaccins beschikbaar komen. Zonder vaccinaties zal verder ziekteverzuim leiden tot nog verdere afname van operatiecapaciteit waardoor ook de urgente ingrepen in gevaar komen en is in een eventuele derde golf niet de maximale IC en OK capaciteit te realiseren.

Tot slot

Wij zijn graag bereid onze onderzoeksresultaten met u te bespreken en bovenstaande toe te lichten.

Graag vernemen wij van u.

Namens de Nederlandse Vereniging voor Anesthesiologie,

5.1.2e

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT

18 FEB. 2021

SCANPLAZA

nva005

Domus Medica
Mercatorlaan 1200
3528BL UTRECHT
THE NETHERLANDS

Frankering betaald

R Aangetekend

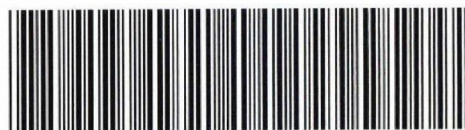
D-A-1

Ministerie van Volksgezondheid
Welzijn & Sport Programmadirectie COVID-1
Postbus 20350
2500EJ 'S-GRAVENHAGE

3SMQAW6928001

Recommandé

NL

3SMQAW6928001

P2202

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport
Programmadirectie COVID-1g
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

